

Till enligt sändlista

Förordnande om naturreservat för Malå-Storforsen, Malå och
Norsjö kommuner

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Malå-Storforsen
Kommuner	Malå och Norsjö
Läge	Tre km uppströms Skeppträskans inflöde i Malån
Kartblad	22J Norsjö, 4-5 a-b Näsberget
Fastigheter	Del av kronoparkerna Skäppträsk 3.1 och Vidmarken 3:1
Markägare	Domän AB
Totalareal	85 ha
Landareal	75 ha
Naturvårdsförvaltare	Länsstyrelsen

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964: 822) att Malå-Storforsen skall vara naturreservat. Områdets avgränsning framgår av bifogade karta.

Naturreservatsbestämmelser

Föreskrifter om inskränkningar i rätten att förfoga över fastighet (8 § naturvårdslagen)

- 1 Uppföra helt ny byggnad eller anläggning.

1992-12-07

- 2 Anlägga väg, parkeringsplats, led, bro eller spång.
- 3 Anlägga campingplats eller uppställningsplats för husvagnar.
- 4 Anlägga luft- eller markledning.
- 5 Anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch eller däremot jämförlig anordning, informationstavlur för reservatet undantagna.
- 6 Bedriva täkt av berg, sten, grus, sand, jord eller torv.
- 7 Borra, spränga, gräva, schakta, muddra, utfylla eller tippa
- 8 Dika.
- 9 Göra ingrepp i vattendraget för vattenkraftändamål samt att reglera eller avleda vatten.
- 10 Kalavverka inom ett avstånd av tjugo meter från ån vid normal vattenföring.
- 11 Avverka eller utföra annan skogsvårdande åtgärd på småholmarna i ån.
- 12 Hyggesplöja eller utföra liknande former av markberedning.
- 13 Plantera in för trakten främmande växt- eller djurart.

Föreskrifter om skyldighet att tåla visst intrång (9 § naturvårdslagen)

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodse syftet med reservatet

1. Utmärkning och information om reservatet.
2. Uppsättning av informationstavlur.
3. Åtgärder för friluftslivet enligt fastställd skötselplan.

Föreskrifter om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet (10 § naturvårdslagen)

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

- 1 Framföra eller parkera motordrivna fordon annat än på anvisade vägar och parkeringsplatser.

1992-12-07

- 2 Ställa upp husvagn.
- 3 Tälta mer än tre dygn på samma plats.
- 4 Skada fast naturföremål och ytbildning.
- 5 Plocka örter, gräs, mossor eller lavar.
- 6 Göra upp eld annat än på anvisade platser.

Föreskrifter om vård och förvaltning (9§ naturvårdsförordning-
en)

Syftet med vården och förvaltningen

Reservatets vildmarksartade karaktär med forsar och en kanjon i ett skogslandskap skall bevaras. Försiktiga åtgärder för att göra området tillgängligt skall vidtas som utmärkning av stigar och eldplatser. En gångbro skall anläggas omedelbart nedanför Storforsen.

Naturvårdsförvaltare

Länsstyrelsen, som kommer att teckna tidsbegränsade avtal med lämplig part om den praktiska naturvårdsförvaltningen.

Skötselplan

Länsstyrelsen fastställer bifogade skötselplan (bilaga 1).

Malå-Storforsens behov av skydd och vård

Den aktuella delen av Malån innehåller dels avsnitt som är unika för Malån, som Storforsens kanjon, dels en kortare sträcka nedströms Storforsen som är representativ för Malåns forssträckor i allmänhet. Genom att Malån, som är den helt reglerade Skellefte älvens största biflöde, inte som huvudälven är påverkad av vattenregleringar är området av största betydelse för kännedomen om naturligt strömmande vattendrags natur.

Området är genom sina forsar och sin vildmarksprägel ett viktigt utflyktsmål och av turistisk betydelse.

Beskrivning av naturreservatet

Malån, Skellefte älvs största biflöde, är av riksintresse för naturvård efter 1988 års översyn av naturvårdens riksintressen.

Vid Storforsen har Malån en instruktivt utbildad kanjon i ytvulkaniter.

1992-12-07

Bergarten har skifferartad struktur med nästan lodrät stupning men med en svag lutning mot nordost. Kanjonbildningens allmänna utseende är präglad av bergarterns skiffrika struktur och stupning. Den verkar närmast bestå av en serie former som utbildats under vattenfall.

Även uppströms Storforsen bildar ån en serie forsar. Den rinner där mest över fast berg och bitvis i en grund kanjon.

Längst uppströms inom den avgränsade sträckan finns en stor holme runt vilken ån har ett kanjonartat lopp. Det södra loppet är någon gång under flottningstiden igenlagd med grov sten vid inflödet. Där rinner nu enbart det vatten som sipprar mellan stenarna samt en bäck som rinner till från sidan.

Vid Storforsen finns resterna av ett något hundratal meter långt båtdrag för att ta flottarbåtar förbi forsen.

Ärendets handläggning

Frågan om skydd för Malå-Storforsen har väckts av länsstyrelsen. Statens naturvårdsverk, Norsjö och Malå kommuner har tillstyrkt förslaget. Domän AB som äger marken har ingen erinran mot naturreservatsbildningen.

Beslut i detta ärenden har fattats av länsstyrelsens styrelse.

Görel Bohlin

Per Erik Persson

Bilaga karta

Kopia till
Domän, Lycksele skogsförvaltning, Lycksele
Domän AB, Falun
Malå kommun
Statens naturvårdsverk
Plan- och bostadsverket
Vägförvaltningen
Fastighetsregistermyndigheten
Fastighetsbildningsmyndigheten
Skogsvårdsstyrelsen
Naturvårdsregistret

ME
PEP

1992-12-07

Skötselplan för Malå-Storforsens naturreservat

Mål och syfte med skötseln av reservatet se under bestämmelserna under 9 § naturvårdsförordningen.

Regler för skötsel av området

Skog

Skogsbruk med den naturvårdshänsyn som skogsvårdslagen föreskriver får bedrivas inom huvuddelen av området.

Följande särskilda regler gäller i övrigt beträffande skogen

- 1 Kalavverkning får inte ske närmare ån än tjugo meter. Däremot får denna zon genomhuggas. Strandnära snår och brynen ut mot ån skall dock i huvudsak lämnas helt orörda. Utmed själva ån får enstaka träd avverkas endast om det är motiverat med hänsyn till framkomligheten på stigarna eller för att få utsikt över ån från stigarna på platser där detta är särskilt angeläget.
- 2 Avverkning eller annan skogsvårdsåtgärd får inte ske på småholmarna i ån.
- 3 Skog på myrar och i myrkanter samt på hållmark får inte kalavverkas.

Jakt och fiske

Inga särskilda regler gäller beträffande jakt och fiske. Det får således bedrivas på samma sätt som på angränsande marker och vatten.

Friluftsanordningar

Befintliga stigar enligt bifogad karta underhålls genom att vid behov röjas upp.

Befintliga eldningsplatser enligt bifogad karta underhålls genom att stenringar på marken finns. Några sittanordningar eller liknande vid eldplatserna skall däremot inte anläggas.

En bro kan byggas nedströms själva Storforsen på den plats som redovisas på kartan om den kan finansieras med externa medel. Det vill säga andra medel än de som anvisas över naturvårdsverket för skötsel av naturreservat.

1992-12-07

Utmärkning

Reservatet skall märkas ut enligt svensk standard och statens naturvårdsverks anvisningar.

Informationstavlor

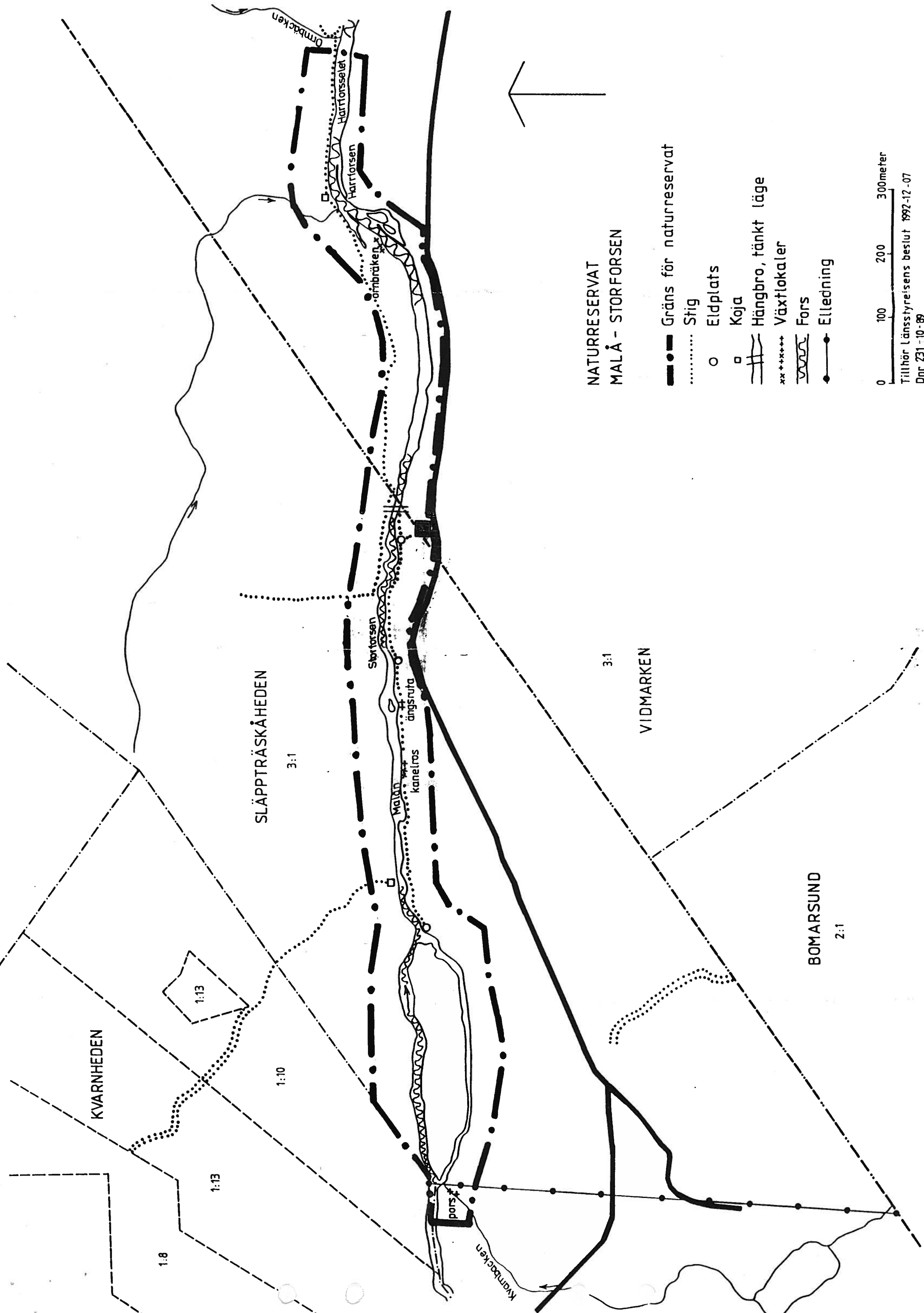
En huvudinformationstavla placeras vid parkeringsplatsen ungefär där kommungränsen mellan Malå och Norsjö kommuner passerar skogsbilvägen på sydsidan av ån. I övrigt bör mindre informationstavlor placeras där stigen går in i reservatet.

Tillsyn

Naturvårdsförvaltaren svarar för den löpande tillsynen av reservatet. Norsjö kommun svarar för redan pågående skötsel av toalett i området.

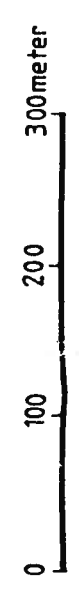
Dokumentation av utförda åtgärder

Utförda åtgärder dokumenteras enligt naturvårdsverkets riktlinjer.

**NATURRESERVAT
MALÅ - STORFORSEN**

- Gräns för naturreservat
-** Stig
- Eldplats
- Koja
- ||** Hängbro, tänkt läge
- ******* Växtlokaler
- ~~~~~** Fors
- Elledning

Tillhör Länsstyrelsens beslut 1992-12-07
Dnr Z31-10-89

SKÖTSELPLAN FÖR MALÅ-STORFORSENS NATURRESERVAT I MALÅ OCH NORSJÖ KOMMUNER

Innehållsförteckning

- 1. Syfte med säkerställande och skötsel**
- 2. Beskrivning av reservatet**
 - 2.1 Administrativa data
 - 2.2 Allmän beskrivning av området
 - 2.3 Natura 2000
- 3. Skötsel av naturtyper**
 - 3.1 Skyddad skogmark
 - 3.2 Impediment
 - 3.3 Våtmarker och vatten
- 4. Friluftsliv**
 - 4.1 Anläggningar och information för friluftslivet
- 5. Övriga anläggningar**
- 6. Nyttjanderätter**
- 7. Utmärkning av gränser**
- 8. Sammanställning av åtgärder**
- 9. Tillsyn och uppföljning**

1. Syfte med säkerställande och skötsel

Syftet med säkerställandet och skötseln är enligt reservatsbeslutet 231-10/89 att ”Reservatets vildmarksartade karaktär med forsar och en kanjon i ett skogslandskap skall bevaras”.

Malån är det största biflödet till den hårt reglerade Skellefteälven och området är av största betydelse för kännedom om ett naturligt strömmande vattendrags natur. Reservatet är genom sina forsar och vildmarksprägel ett viktigt utflyktsmål och av turistisk betydelse.

2. Beskrivning av objektet

2.1 Administrativa data

Namn	Malå-Storforsen
Skydd	Naturreservat – 2402058
Kommun	Malå och Norsjö kommuner
Läge	Gränsar mellan Malå och Norsjö kommuner, kartblad 22J 4-5 a-b, naturgeografisk region 32c, koordinat 1657000/7223800
Ägarkategori	Sveaskog
Totalareal	85 ha
Landareal	75 ha

Indelning i naturtyper (enligt KNAS)

Tallskog	15,9 ha
Granskog	19,7 ha
Barrblandskog	26,8 ha
Lövblandad tallskog	5,3 ha
Impediment	5,6 ha

Förvaltare	Länsstyrelsen
------------	---------------

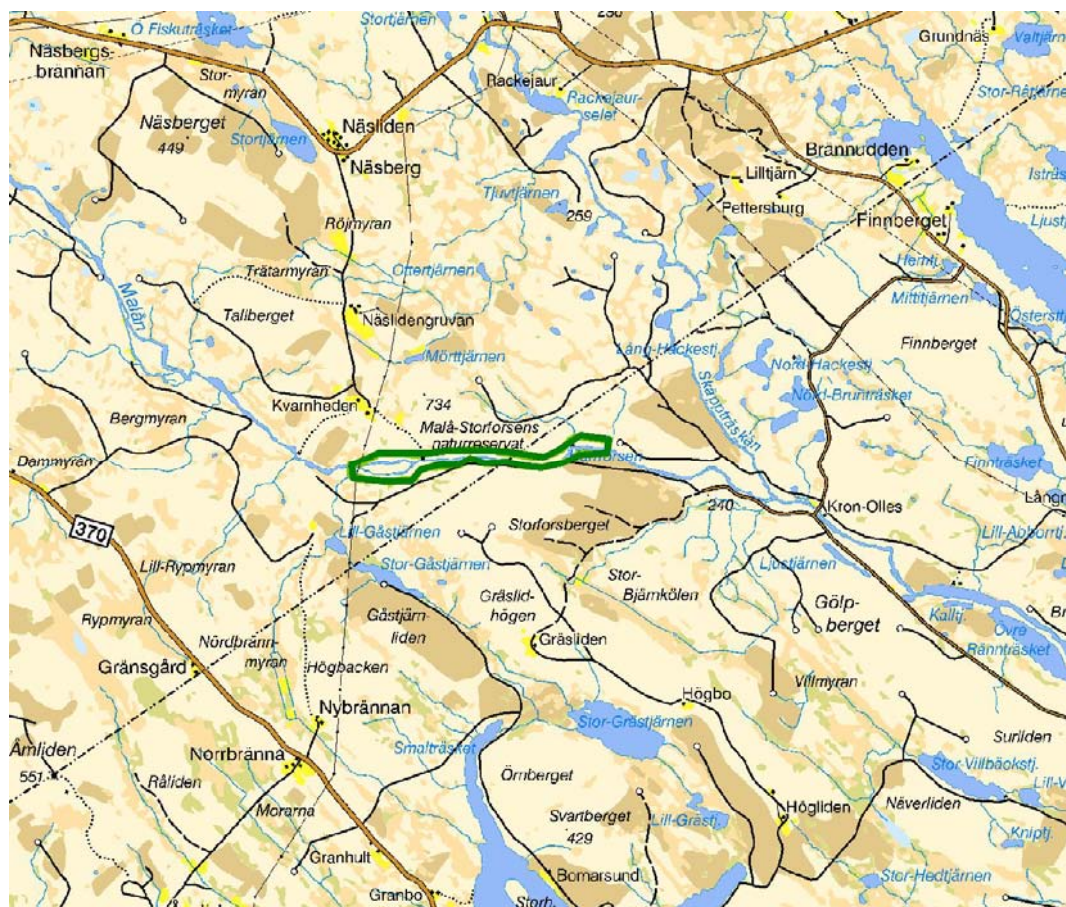
2.2 Allmän beskrivning av reservatet

Naturreservatet Malå-Storforsen ligger 20 km sydost om Malå samhälle och delas av kommungränsen mellan Malå och Norsjö kommuner. Reservatet utgör en 2 km långsträckt del av Malån som är djupt nedskuren i landskapet och bildar en s.k. kursudal. Malån är den hårt reglerade Skellefteälvens största biflöde, men är inte påverkad av vattenregleringar. Malån skyddas enligt lag mot vattenkraftsutbyggnad och mot vattenreglering och vattenöverledning för kraftändamål.

Reservatet innehåller avsnitt som är unika för Malån, dels Storforsens kanjon och dels en kortare sträcka nedströms Storforsen som är representativ för Malåns forssträckor i allmänhet. Det fasta berget består av ytvulkaniter och vid Storforsen har Malån en instruktivt utbildad kanjon av detta bergmaterial. Kanjonbildningens utseende är präglat av bergarten som har en skifferartad struktur med nästan lodrät stupning.

Uppströms Storforsen bildar ån en serie forsar och rinner mest över fast berg. I reservatets övre delar finns en stor holme runt vilken Malån har ett kanjonartat lopp. Det södra loppet är någon gång under flottningstiden igenlagd med grov sten vid inflödet. Vid normal vattenföring rinner endast en liten mängd vatten i den gamla fåran.

Två bäckar avrinner till Malån inom reservatet, Kvarnbäcken i väster och en mindre bäck från Skäppträskåheden i öster. I Malåns lugnflytande partier förekommer flodpärlmussla (*Margaritifera margaritifera*). Inom reservatet finns även några intressanta växtlokaler med arter som örnbräken, ängsruta och kanelros. Norna (*Calypso bulbosa*) växer sparsamt längs den södra sidan.

Figur 1. Översiktskarta för naturreservatet Malå-Storforsen .

Inom reservatet finns tydliga spår av människans nyttjande. Malåns södra lopp är någon gång under flottningsperioden igenlagd med stora mängder sten. Intill Storforsen fanns tidigare ett några hundra meter långt båtdrag som användes för att ta båtar förbi forsén. En kortare sträcka av båtdraget restaurerades under 1990-talet och ligger väl synligt intill stigen från reservatets entré. Skogen är tydligt påverkad av skogsbruk, men kan med tiden utveckla högre naturvärden.

Malå-Storforsen är genom sina forsar och sin vildmarksprägel ett välbesökt utflyktsmål med stort värde för turism och då kanske främst för sportfiske. Naturreservatet är lättillgängligt med stigar som leder in i området från båda sidor ån. I höjd med kommungränsen finns en hängbro som iordningställdes efter att reservatet bildades. På Malåns södra sida finns några enkelt iordningställda eldplatser.

Anslutande till reservatet i sydost ligger Storforsberget som Sveaskog avsatt som frivillig avsättning.

2.3 Natura 2000

Naturresevatet Malå-Storforsen ingår i nätverket Natura 2000 (Natura 2000-id SE0810357), den Europeiska Unionens nätverk av skyddade områden. De åtgärder som beskrivs i skötselplanen och som senare kommer att genomföras tar även hänsyn till bevarandet av de naturvärden som finns utpekade för Natura 2000.

Bild 1. Under flottningsperioden lades Malåns södra lopp igen med grov sten. (Bilden är tagen under snösmältningsperioden.)

3. Skötsel av naturtyper

Under denna rubrik beskrivs uppsatta kvalitetsmål och de skötselåtgärder som kommer att utföras inom olika delar av reservatet.

3.1 Skog för fri utveckling

Skogen på holmarna består till största delen av yngre barrskog och ska få utvecklas fritt enligt reservatsföreskrifterna. Holmen i väster är reservatets i särklass största om ca 9 ha.

Kvalitetsmål

- Arealen av natur- och urskogsartad barrskog ska på sikt vara minst 9 hektar.
- Andelen död ved ska öka för att på sikt uppgå till minst 30 % av den totala vedvolymer.
- Bestånden ska innehålla en dimensionsspridning (bhd) från grova (gamla) träd ner till klana (yngre) träd.
- Minst två rödlistade arter och/eller signalarter knutna till barrträd ska kunna hittas.

Åtgärder

Skogen på holmarna får utvecklas fritt.

3.2 Övrig skogsmark (1979)

Enligt reservatsbeslutet är skogsbruket reglerat på följande sätt:

1. Kalavverkning får inte ske närmare ån än tjugo meter. Däremot får denna zon genomhuggas. Strandnära snår och brynen ut mot ån ska i huvudsak lämnas orörda. Utmed själva ån får enstaka träd avverkas endast om det är motiverat med hänsyn till framkomligheten på stigarna eller för att få utsikt från stigarna eller platser där detta är särskilt angeläget.
2. Skog på myrar och i myrkanter samt på hållmark får inte avverkas.

Norna (*Calypso bulbosa*) skyddas enligt Natura 2000 och har sin växtplats på skogsmark. Arten ska ha gynnsam bevarandestatus vilket innebär att utbredning och antal inte ska minska samt att dess livsmiljö ska vara tillräckligt stor för att arten ska kunna överleva. Nornan växer på minst tre platser i reservatet längs Malåns södra sida.

Kvalitetsmål

- Nornan ska finnas kvar i livskraftiga bestånd och antalet individer ska minst vara på dagens nivå.

Åtgärder

Nornan har sin växtplats längs Malåns södra strand. Arten inventeras inom ramen för Natura 2000. I samband med eventuella skogsbruksåtgärder på skogsmark ska särskild hänsyn tas till nornan.

3.3 Vatten (3210)

Innefattar den del av Malån som ligger inom reservatet.

Kvalitetsmål

- Arealen vatten ska minst vara 11 ha.
- För vattendraget typiska arter bibehålls eller ökar.
- Vattendraget ska ha en naturlig flödesdynamik och oreglerad vattenföring.

Åtgärder

De vandringshinder som konstrueras av människan kan vara av intresse att avlägsna eller göras passerbara. För reservatets del innebär det att det kan bli aktuellt att återställa den södra älvsfåran som lagts igen med sten eller återställa lekbottnar för fisk. Huruvida en återställning bör ske får utredas separat och i samråd med berörda markägare.

4. Friluftsliv

Malå-Storforsen är genom sina forsar och sin vildmarksprägel ett intressant och välbesökt utflyktsmål och av stor betydelse för turism. Malån är också vida känd i sportfiskekretsar för sitt fina fiske och reservatet har årligen ett stort antal besökare. Naturen har en tydlig vildmarksprägel och anordningar som finns eller tillförs reservatet ska vara enkla och väl anpassade till miljön.

Reservatet är ett mycket intressant och spännande besöksmål som kan utvecklas ytterligare för rörligt friluftsliv. Information och hänvisningar till reservatet bör därför vara tydliga.

4.1 Anläggningar och information för friluftslivet

Naturreservatet ligger relativt långt från större vägar och orter men är lättillgängligt så tillvida att vägar leder in till reservatsgränsen från båda sidor Malån. Vid reservatsentrén på södra sidan finns en enkel parkering för 2-3 bilar. Intill står en reservatsskylt i A3-format. En markerad stig leder in i reservatet. Stigen passerar resterna av ett båtdrag som nyttjades vid flottningen och intill står en skylt som beskriver principen.

Markerade stigar leder längs Malåns bägge sidor. Vid kommungränsen finns en hängbro över ån. Längs Malåns södra sida ska det finnas tre mycket enkla eldstäder som iordningställts av stenar på platsen. Stigarna längs Malåns norra strand passerar de två flottarkojor som finns inom reservatet.

Kvalitetsmål

Det övergripande målet för friluftslivet är att området ska nyttjas utifrån dess naturgivna förutsättningar.

- Reservatet ska vara skyltat från allmän väg.
- Reservatets entré ska vara från den södra sidan. Vid entrén ska det finnas reservatsskyltar och de ska vara i minst A2-format. Informationen bör även finnas på engelska.
- Stigarna i reservatet ska användas för att kanalisera besökare i området och de ska vara väl utmärkta och underhållna.
- Informationsskyltar i minst A3 format ska finnas på ytterligare några strategiska platser i reservatet.
- Det ska finnas tre eldplatser på Malåns södra sida. Anläggningarna ska vara mycket enkla, utan bänkar eller andra tillbehör.
- Hängbron över Malån ska vara väl underhållen.

Åtgärder

För att gynna allmänhetens tillgång till området ska det sättas upp hänvisningsskyltar till reservatet från allmän väg. Nya reservatsskyltar i minst A2 ska tas fram och placeras vid reservatsentrén och skyltar i minst A3 format ska sättas upp enligt bilaga 1. Reservatets entré ska utrustas med skyltställ och låda för broschyrer. Länsstyrelsens broschyr över bl.a. Malå-Storforsen (tryckt 1997) bör finnas tillgänglig vid entrén.

Nya vägvisare i trä ska tas fram och sättas upp mot besöksmål i reservatet t.ex. hängbron och Storforsen. De stigar som leder genom reservatet ska markeras och röjas enligt bilaga 1. Reservatets tre eldplatser ska rustas upp och underhållas. Hängbron över Malån ska ses över regelbundet och vid behov rustas upp.

Bild 3. Hängbron över Malån sattes upp efter reservatets bildande 1992.

5. Övriga anläggningar

Inom reservatet finns två äldre flottarkojor, Harrforskojan i höjd med Harrforsen och Storforskojan i reservatets övre delar. Byggnaderna ägs och sköts av Sveaskog. Båda byggnaderna rustades upp i slutet av 80-talet och står öppna för allmänheten.

Intill reservatsentrén står ett utedass som sköts av Norsjö kommun.

Vägarna som leder till och gränsar mot reservatet ägs av markägaren Sveaskog. Längs Malåns norra sida korsas reservatet av ett renstängsel. En kraftledning korsar Malån i reservatets västligaste delar.

6. Nyttjanderätter

Reservatets västra delar som tillhör Malå kommun ligger inom rennäringens kalvningsland. Idag finns ett spärrstängsel för rennäringen på reservatets norra sida. Länsstyrelsen har beviljat Malå sameby dispens för att sätta upp ett spärrstängsel lägre söderut för att minska markslitaget inom reservatet. I samband med det ska effekterna på naturen och friluftslivet utredas.

Rätten till jakt och fiske innehas av markägaren som i detta fall är Sveaskog. Norsjö sportfiskeklubb arrenderar fiskerätten inom Norsjö kommun och Malåbygdens FVO innehar fiskerätten inom Malå kommun.

Jakt bedriv inom reservatet enligt gällande jaktlagstiftning.

7. Utmärkning av gränser

Reservatet ska hållas väl utmärkt enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar. Gränserna bör ses över vart 10:e år och målas om vid behov.

8. Sammanställning av åtgärder

Åtgärd	Tidpunkt
Sätta upp hänvisningsskyltar till reservatet från allmän väg	2006-2010
Iordningställa entrén med skyltar i A2 format, skyltställ, låda för reservatsbroschyrer. Sätta upp skyltar enligt bilaga 1.	2006-2010
Rusta upp anläggningar och stigar inom reservatet	2006-2010
Sätta upp vägvisare mot besöksmål i reservatet .t.ex. Storforsen, hängbron	2006-2010
Utföra årlig tillsyn av hängbron. Vid behov ska hängbron restaureras.	årligen

9. Tillsyn och uppföljning

Tillsynen av området utförs av naturvårdsförvaltaren och ska dokumenteras skriftligt. Tillsynen innefattar, utöver en besiktning av att reservatsföreskrifterna efterlevs, även alla anläggningar, utmärkningar och skyltar inom reservatet. Brister och fel ska dokumenteras och rapporteras.

I samband med att skötselåtgärder utförs ska utgångsläget innan åtgärden, tidpunkt för åtgärd, åtgärdens omfattning och utförande samt uppnått resultat dokumenteras för att möjliggöra en långsiktig uppföljning.

Vidare ska även kostnaderna för åtgärderna noteras. En nationell metod för uppföljning av reservat och Natura 2000 har tagits fram. Denna ska användas.

Tillsynen och uppföljningen av reservatet kommer tillsammans att utgöra ett underlag för en eventuell revidering av skötselplanen.

Lena Lundevaller

Anna Wenngren

Bilagor

1. Anläggningar och information för friluftslivet
2. Nyttjanderätter

Sändlista

Naturvårdsverket, Naturresursenheten, Blekholmsterassen 36, 106 48 Stockholm

Sveaskog, Storgatan 62, 921 22 Lycksele

Norsjö kommun, Bygg- och miljö, 935 81 Norsjö

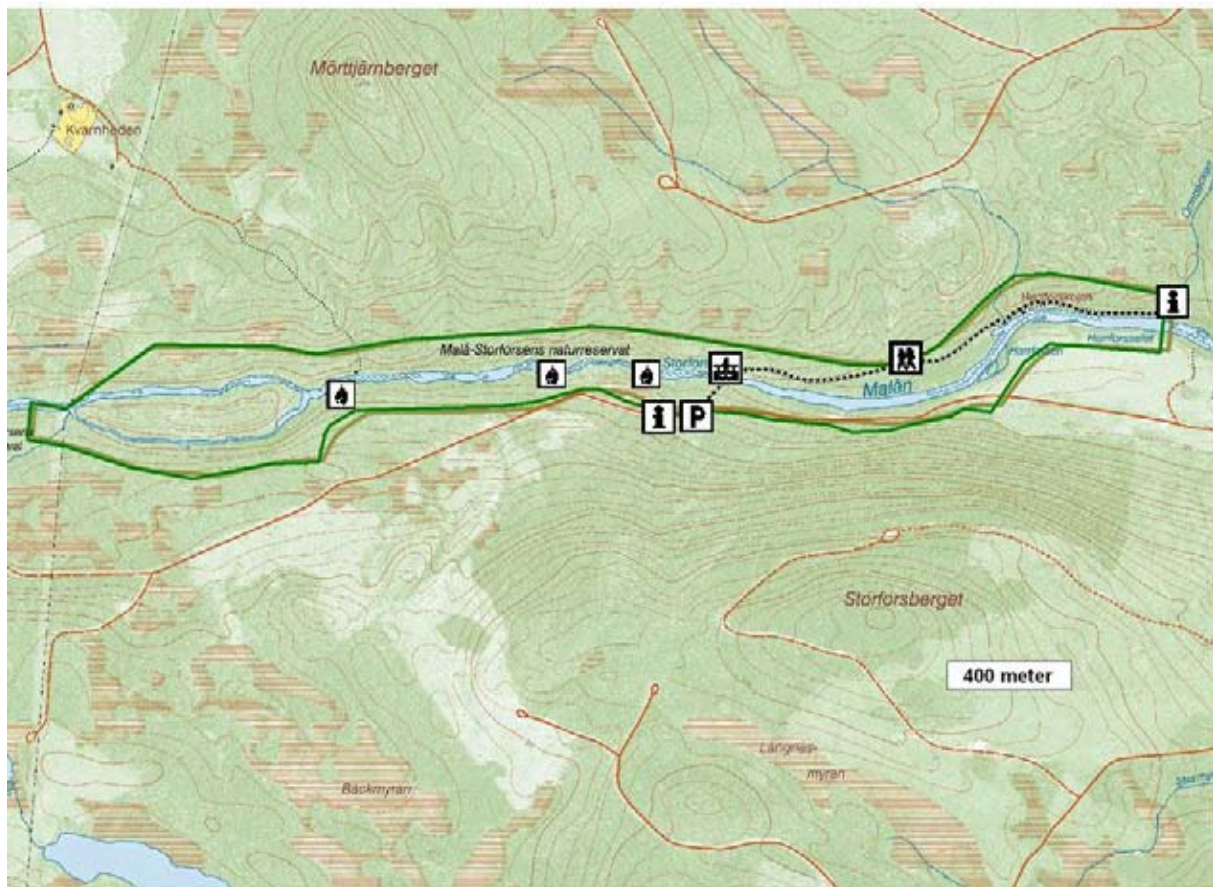
Malå kommun, Miljö- och byggplanavdelningen, Storgatan 13, 930 70 Malå

Norsjö Sportfiskeklubb, Steve Björk, Bastutjern 24, 935 91 Norsjö

Malåbygdens FVO, Sture Ohlin, Lingonstigen 7, 930 70 Malå

Naturvårdsregistret

ANLÄGGNINGAR OCH INFORMATION FÖR FRILUFTSLIV

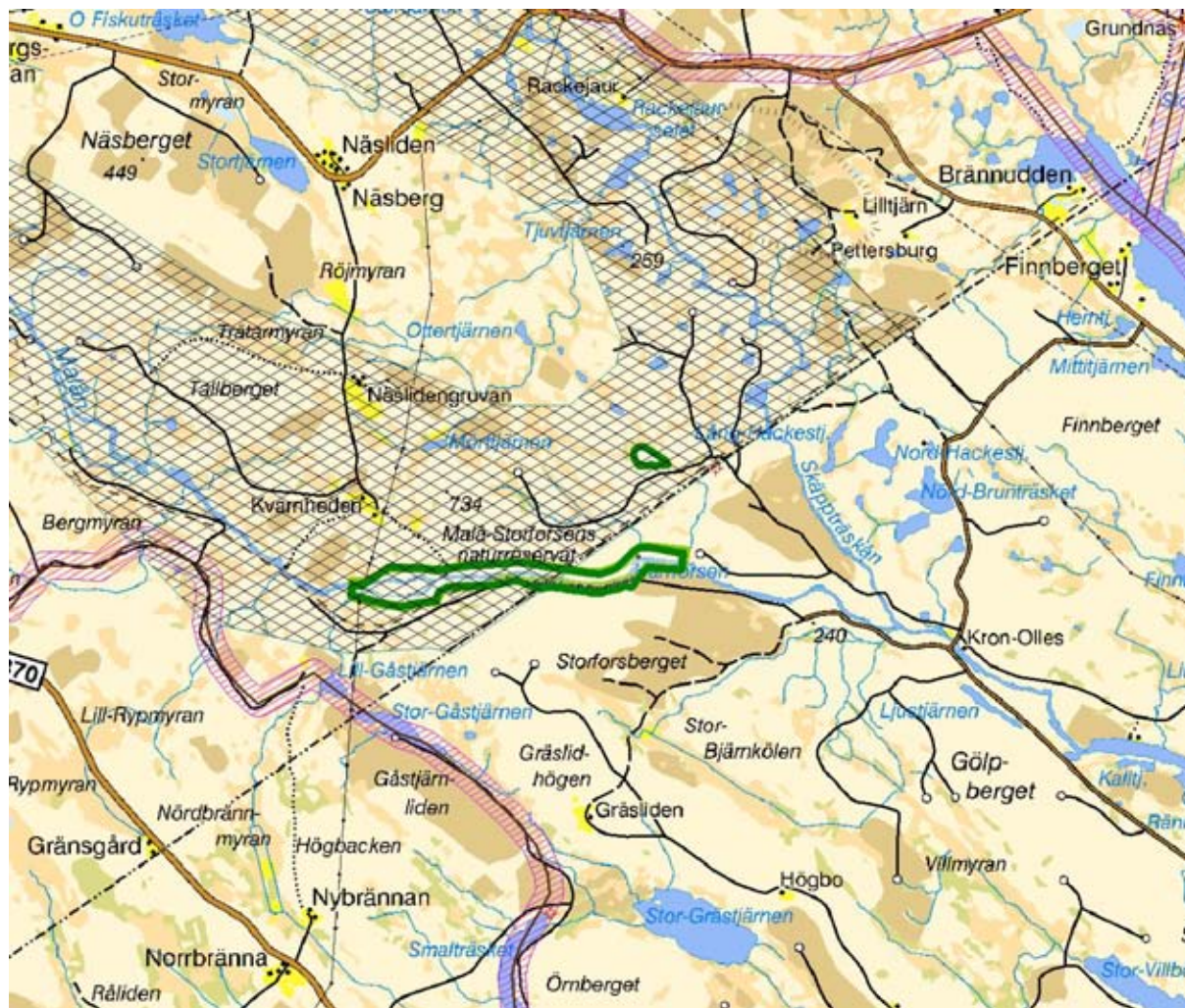

Karta som visar anläggningar för friluftslivet som sköts av naturvårdsförvaltaren.

Symbolförklaring	
	Parkering
	Gångstig
	Eldplats
	Information
	Hängbro

Tillhör reservatsbeslut dnr: 213-10/89

NYTTJANDERÄTTER

Karta som markerar nyttjanderätter inom reservatet. Kalvningsland för rennärigen markerat med rutnät. En kraftledningsgata passerar reservatets västligaste delar.

Tillhör reservatsbeslut dnr: 213-10/89